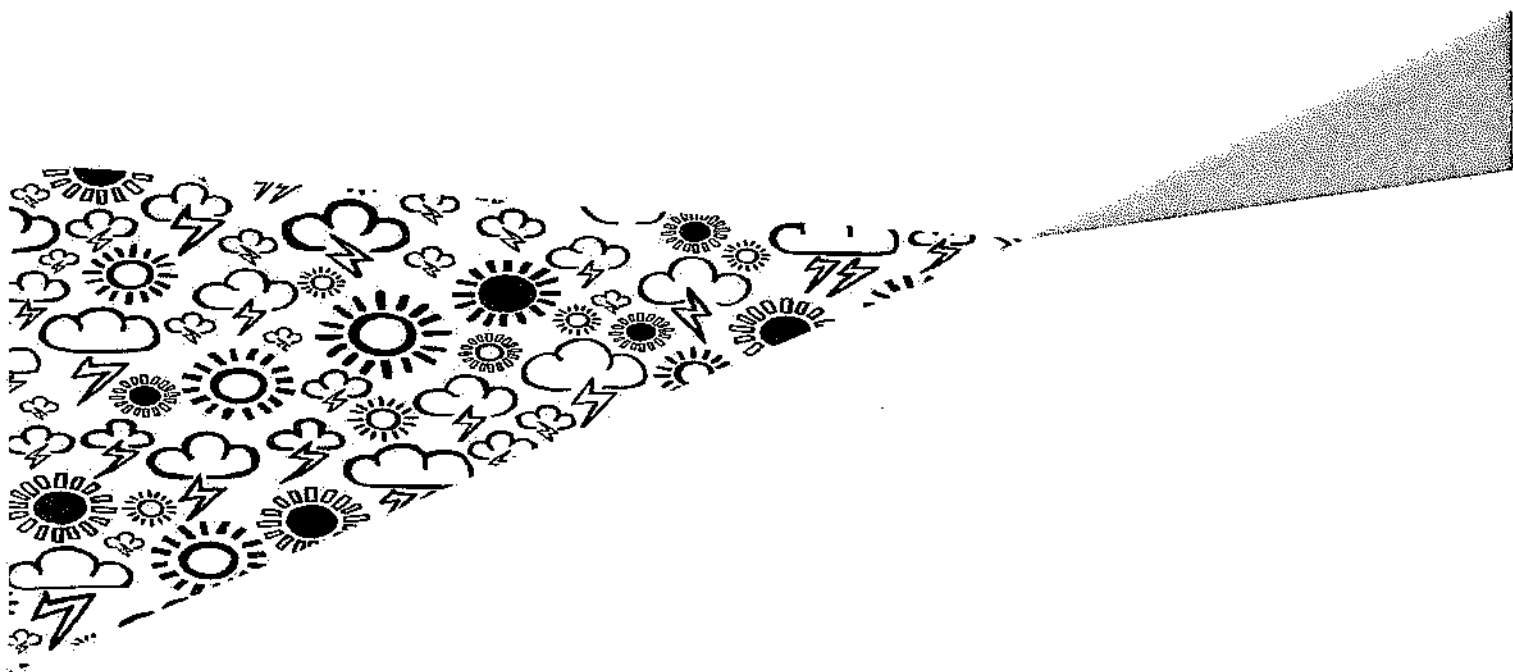

Norrandstingens regionförbund

Granskning avseende räkenskapsåret 2017

Innehåll

1. Sammanfattning	2
2. Inledning	4
2.1. Bakgrund.....	4
2.2. Syfte.....	4
2.3. Avgränsning.....	5
2.4. Revisionskriterier.....	5
2.5. Metod.....	5
3. Intern kontroll	6
3.1. Har förbundsdirektionen säkerställt att förbundets rutinbeskrivningar och instruktioner inom det administrativa området är reviderade och anpassade till gällande lagstiftning, förordningar, föreskrifter m.m.?.....	6
3.2. Har förteckning över förbundsdirektionens utskott, beredningar och samarbetsgrupper vid regionförbundet fastställts för 2017 (ska fastställas årligen)?.....	7
3.3. Finns en fungerande kontroll av huruvida beslut om attestanter överensstämmer med det som förs in i Agresso EFH? Hur dokumenteras kontrollen? Har behörigheter uppdaterats (ska fastställas en gång per år eller vid behov)?.....	7
3.4. Har några förändringar gjorts beträffande avstämningsrutiner för likvida medel och lön? Tillämpas tvåhandsprincipen fullt ut?.....	8
3.5. Under 2012 fastställdes en dokumenthanteringsplan. Vilka uppdateringar har gjorts under 2017 och har några förändringar gjorts gällande hur den hanteras i praktiken?.....	8
3.6. Har några förändringar i rutinen för diarieföring genomförts och är rutinen ändamålsenlig?.....	9
3.7. Har förbundsdirektionen tillsett att det finns en utbetalningsrutin som säkerställer att NRFs medel inte utbetalas felaktigt?.....	9
4. Årsredovisning och årsbokslut	11
4.1. Beskrivning av måluppfyllelse i årsredovisning.....	11
4.2. Kommentarer till årets utfall.....	12
4.3. Beslutad budget.....	12
4.4. Kommentarer till balansräkningen.....	13
4.5. Övriga kommentarer kring årsredovisningen.....	13
4.6. Bedömning.....	14
5. Bedömning och rekommendationer	15
5.1. Bedömning.....	15
5.2. Rekommendationer.....	16

1. Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna granskat Norrlandstingens Regionförbund (NRF). Syftet med granskningen har varit tudelat.

- Det ena syftet med granskningen är att besvara frågan om NRF har en ändamålsenlig intern kontroll över administrativa åtaganden, varvid uppställda revisionsfrågor nr 1-7 besvaras.
- Den andra delen i granskningen omfattar granskning av förbundets årsbokslut och årsredovisning, varvid syftet med granskningen är att bedöma:
  - Vilken budget har formellt beslutats av förbundsdirektionen? Ingår förbundets samtliga intäkter och kostnader i denna? Om inte, vilken är orsaken till avvikelserna? Motsvarar beslutad budget den budget som redovisas i förbundets årsredovisning?
  - Har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagens krav, anvisningar från normerande organ och har god redovisningssed tillämpats?
  - Är redovisade räkenskaper rättvisande?

Vår sammanfattande bedömning utifrån de ställda revisionsfrågorna är:

Har regionförbundet en ändamålsenlig intern kontroll över administrativa åtaganden?

Vid vår granskning har vi noterat att avstämning av likvidkonto inte dokumenteras och signeras av ansvarig controller. Detta är en brist.

Efter genomförd granskning, gör vi bedömningen att den interna kontrollen är ändamålsenlig, förutom vad gäller avstämning av likvidkonto.

Har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagens krav och anvisningar från normerande organ och har god redovisningssed tillämpats? Är redovisade räkenskaper rättvisande? Motsvarar beslutad budget den budget som redovisas i förbundets årsredovisning? Ingår förbundets samtliga intäkter och kostnader i denna?

Efter att ha granskat årsredovisningen är vår bedömning att årsredovisningen har upprättats i enlighet med lagens krav, anvisningar från normerande organ och att god redovisningssed har tillämpats. Vår granskning av årsbokslut och räkenskaper visar inte på några noteringar om väsentliga fel, varför vår slutsats är att räkenskaperna är rättvisande.

Förbundsdirektionen har fastställt finansiella mål för god ekonomisk hushållning för NRF. I årsredovisningen beskrivs att samtliga fyra mål uppnås. Vid vår granskning har vi gjort samma bedömning.

Efter utförd granskning kan vi konstatera att förbundsdirektionens beslutade budget överensstämmer med upptagen budget i årsredovisningen på en övergripande nivå.

I förarbeten till kommunallagen (Prop. 1996/97:52) ges exempel på när synnerliga skäl kan åberopas för kommuner och landsting. Några specifika exempel lämnas inte för kommunalförbund. Kommunalförbund erhåller normalt medel från medlemmarna att användas i verksamheten. Vad vi kan se av årets och kommande två års budgetar läggs budgeten inte i balans (KL 8 Kap §4). Kommunallagen ställer krav på att budgeten ska läggas så att intäkterna överstiger kostnaderna, om inte synnerliga skäl finns.¹

¹ Även möjligheten om avsättning till resultatutjämningsfond finns, men något sådant regelverk har inte fastställts för NRF. Regelverket är frivilligt och kan bara nyttjas i lågkonjunkturer.

Under 2017 redovisas ett underskott på -33 tkr. Kommunallagen ställer krav på att ett underskott ska återställas inom en treårsperiod och att en åtgärdsplan ska antas, om synnerliga skäl inte åberopas. För NRF är det förbundsdirektionen som beslutar om synnerliga skäl.

Våra rekommendationer efter genomförd granskning är följande:

- att direktionen tillser att avstämning av likvidkonto dokumenteras löpande och signeras av ansvarig controller
- att budgeten läggs på en mer detaljerad nivå, så att en mer detaljerad uppföljning mot utfall är möjlig.
- att direktionen tillser att budget och årets negativa balanskravsresultat hanteras inom kommunallagens regelverk.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Bakgrunden till denna granskning är att revisorerna i Norrlandstingens Regionförbund (NRF) enligt kommunallagen skall lämna en revisionsberättelse till respektive fullmäktige varje år för den verksamhet som bedrivits under året.

Revisorernas uppdrag är att granska

- om verksamheten sköts ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande,
- om räkenskaperna är rättvisande,
- om den interna kontrollen i direktionen är tillräcklig

Den granskning som ligger till grund för uttalandena i revisionsberättelsen omfattar bland annat ekonomisk förvaltning, rutiner och intern kontroll. I granskningen ingår granskning av årsbokslut och årsredovisning. Även en uppföljning av lämnade förbättringsområden och rekommendationer har bedömts vara aktuell.

I början av året har Norrlandstingens regionförbund bytt förbundsdirektör. Under flertalet år har vi noterat att budgeten inte innehåller alla, vid budgeteringstillfället kända intäkter. Mot bakgrund av detta har vi gjort en kartläggning av vilka intäkter som är formellt fastställda i budgeten.

Granskningen har även fokuserat på efterlevnad av gällande attestrutin.

2.2. Syfte

Granskningens övergripande syfte är tudelat, dels att granska om regionförbundet har en ändamålsenlig intern kontroll över administrativa åtaganden och dels att granska årsbokslut och årsredovisning för förbundet.

Revisorernas granskning och därtill följande rapport ger fullmäktige möjlighet att få en samlad bedömning av verksamheten.

I granskningen besvaras följande revisionsfrågor:

1. Har förbundsdirektionen säkerställt att förbundets rutinbeskrivningar och instruktioner inom det administrativa området är reviderade och anpassade till gällande lagstiftning, förordningar, föreskrifter m.m.?
2. Har förteckning över förbundsdirektionens utskott, beredningar och samarbetsgrupper vid regionförbundet fastställts för 2017 (ska fastställas årligen)?
3. Finns en fungerande kontroll av huruvida beslut om attestanter överensstämmer med det som förs in i Agresso EFH? Hur dokumenteras kontrollen? Har behörigheter uppdaterats (ska fastställas en gång per år eller vid behov)?
4. Har några förändringar gjorts beträffande avstämningsrutiner för likvida medel och lön? Tillämpas tvåhandsprincipen fullt ut?
5. Under 2012 fastställdes en dokumenthanteringsplan. Vilka uppdateringar har gjorts under 2017 och har några förändringar gjorts gällande hur den hanteras i praktiken?

6. Har några förändringar i rutinen för diarieföring genomförts och är rutinen ändamålsenlig?
7. Har förbundsdirektionen tillsett att det finns en utbetalningsrutin som säkerställer att NRF:s medel inte utbetalas felaktigt?
8. Vilken budget har formellt beslutats av förbundsdirektionen? Ingår förbundets samtliga intäkter och kostnader i denna? Om inte, vilken är orsaken till avvikelserna? Motsvarar beslutad budget den budget som redovisas i förbundets årsredovisning?
9. Har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagens krav, anvisningar från normerande organ och har god redovisningssed tillämpats?
10. Är redovisade räkenskaper rättvisande?

2.3. Avgränsning

Vår granskning omfattar inte andra rutiner än de rent administrativa. Granskningen omfattar inte heller en fullständig test av kontroller.

2.4. Revisionskriterier

Förbundsdirektionens ansvar för verksamheten regleras i följande lagar, vilka utgör den norm och de kriterier som granskningens resultat värderats mot:

Kommunallagen (1991:900)

Lag (1997:614) om kommunal redovisning

Rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning

God redovisningssed i kommunal verksamhet

Regionförbundet har även egna styrdokument. Även dessa har varit underlag och utgångspunkt för bedömningen.

2.5. Metod

Granskningen grundas på dokumentstudier samt intervjuer med ansvarig förbundsledare, förbundsekonom samt kontroller.

Granskning av att NRFs utbetalda medel inte utbetalats felaktigt har genomförts genom att vi för olika typer av utbetalningar identifierat eventuella förändringar i vilka typer av utbetalningar som görs. Vi har även tagit tio stickprov, där vi kontrollerat till vem utbetalning gjorts, om tillräckliga underlag funnits med samt om attest gjorts av behörig.

Granskningen av redovisningen och bokslutet har även genomförts genom att analytiskt granska resultatutfallet med i första hand jämförelse mot budget och föregående år. Balansposterna har substansgranskats med särskilt fokus på de balansposter som identifierats som väsentliga.

3. Intern kontroll

I detta kapitel besvaras revisionsfrågan om regionförbundet har en ändamålsenlig intern kontroll över administrativa åtaganden. Detta görs genom att besvara följande revisionsfrågor (avsnitt 3.1–3.7).

3.1. Har förbundsdirektionen säkerställt att förbundets rutinbeskrivningar och instruktioner inom det administrativa området är reviderade och anpassade till gällande lagstiftning, förordningar, föreskrifter m.m.?

För förbundets verksamhet gäller följande rutinbeskrivningar:

Rutinbeskrivning	Åtgärder 2017
Rutinbeskrivning diarieföring	Antagen 2011-03-24 Senast reviderad 2017-09-08 och dessförinnan reviderad 2016-12-07 2
Rutin för fakturahantering	Antagen 2013-02-05 Senast reviderad 2017-12-08 och dessförinnan reviderad 2016-12-07.
Attestanter i Agresso EFH	Antagen 2011-09-23 Senast reviderad 2017-01-24 och dessförinnan reviderad 2015-12-28.
Likvida medel och utbetalningar	Antagen 2011-09-23 Senast reviderad 2017-01-24 och dessförinnan reviderad 2015-12-28.
Rutin för hantering av sammanträdeshandlingar för beredningsgrupp, arbetsutskott och förbundsdirektion	Antagen 2012-03-14 Senast reviderad 2017-09-08 och dessförinnan reviderad 2016-12-07.

Vi kan konstatera att samtliga rutinbeskrivningarna är senast reviderade under 2017. Några förändringar i lagstiftning som berör verksamheten har enligt de intervjuade inte skett under 2017.

Förbundet har likt föregående år ansökt om statsbidrag för Regionalt Cancercentrum Norr (RCC Norr). Inbetalningen har gått direkt till Regionförbundet och därefter utbetalats till Västerbottens läns landsting², VLL. Utbetalning till RCC Norr har behandlats av förbundsdirektören, då förbundsdirektören (enligt beslut i förbundsdirektionen 2015-03-10) har befogenhet att attestera fakturor upp till ett belopp på 10 mkr. Denna beloppsgräns gäller endast RCC Norr samt Videobryggfunktion. För övriga fakturor gäller tidigare fastställda beloppsnivåer.

Under 2017 har NRF, likt tidigare år, köpt in administrativa tjänster från VLL. Tjänsterna avser ekonomiadministrativa tjänster såsom kontrollertjänst, HR- och IT-tjänster.

3.1.1. Bedömning

Revideringar av rutinbeskrivningar och instruktioner inom det administrativa området görs regelbundet.

Vår bedömning är att förbundsdirektionen har säkerställt att förbundets rutinbeskrivningar och instruktioner är reviderade och anpassade till gällande lagstiftning, förordningar, föreskrifter m.m.

² RCC Norr finns etablerat inom regionen vid NUS, Västerbottens läns landsting. Dessa har medlen i sin redovisning samt sköter återsrapportering till Socialstyrelsen.

3.2. Har förteckning över förbundsdirektionens utskott, beredningar och samarbetsgrupper vid regionförbundet fastställts för 2017 (ska fastställas årligen)?

Tidigare år har revisorerna påpekat att förbundsordningen var i behov av ändringar kopplat till ansvarsfördelning mellan NRF och VLL. Under 2014 genomfördes därför en genomgång av arbetsordning och förbundsordning för regionförbundet. Som stöd i detta arbete användes en extern juristkonsult. I detta arbete visade det sig att det som då kallades arbetsordning inte var en arbetsordning i enlighet med kommunallagen. Detta dokument heter numera "Förteckning över förbundsdirektionens utskott, beredningar och samarbetsgrupper". Dokumentet ska fastställas årligen och reviderades senast av förbundsdirektionen 2017-05-24.

Dokumentet som nu bär namnet "Arbetsordning för Norrlandstingens Regionförbund" är beslutat i förbundsdirektionen 2015-05-19. Vid fjolårets granskning framkom att detta dokument ej ska uppdateras årligen.

Förbundets delegationsordning ingår som en del i förbundets styrdokument och fastställdes senast av förbundsdirektionen 2017-12-08.

3.2.1. Bedömning

Den omarbetning som genomfördes under 2014, utmynnade i att följande dokument är de styrdokument vilka ersätter den tidigare arbetsordningen;

- Förteckning över förbundsdirektionens utskott, beredningar och samarbetsgrupper,
- Förbundsdirektionens delegationsordning,
- Arbetsordning för Norrlandstingens Regionförbund, och
- Förbundsordning för Norrlandstingens Regionförbund

Förteckning över förbundsdirektionens utskott, beredningar och samarbetsgrupper samt Förbundsdirektionens delegationsordning har fastställts för 2017. Övriga dokument är senast beslutade 2015 respektive 2014.

3.3. Finns en fungerande kontroll av huruvida beslut om attestanter överensstämmer med det som förs in i Agresso EFH? Hur dokumenteras kontrollen? Har behörigheter uppdaterats (ska fastställas en gång per år eller vid behov)?

Enligt den dokumenterade rutinen Attestanter i Agresso EFH ska förbundets controller årligen sammanställa en lista över behöriga beslutsattestanter i Agresso. Listan kontrolleras och attesteras av förbundsdirektören varpå listan slutligen arkiveras. Rutinen ska även genomföras vid personalförändringar inom förbundet.

Enligt rutinen beslutar förbundsdirektören om attestanter. Förbundsdirektören lämnar därefter en förteckning över fattade delegationsbeslut till förbundsdirektionen att behandla vid nästkommande sammanträde. Detta görs i enlighet med gällande delegationsordning.

Beslutet meddelas därefter systemförvaltare för Agresso som uppdaterar attestlistan. Controller tar ut listan från Agresso för kontroll vilken sedan sparas i en pärm vid förbundet. Av listan från Agresso framgår att förbundsdirektören är förbundets enda beslutsattestant. Vid behov fungerar förbundsekonomen som ersättande beslutsattestant.

3.3.1. Bedömning

Kontroll av attestanter i Agresso dokumenteras genom att en lista över gällande beslutsattestanter tas ut ur systemet och lämnas till förbundsdirektören. Listan uppdaterades senast 2017-02-01 i samband med att Mats Brännström tillträdde som ny förbundsdirektör.

Vi bedömer att det under 2017 finns en övergripande fungerande kontroll av huruvida beslut om beslutsattestanter överensstämmer med det som förs in i Agresso.

3.4. Har några förändringar gjorts beträffande avstämningsrutiner för likvida medel och lön? Tillämpas tvåhandsprincipen fullt ut?

Syftet med avstämningarna är att kontrollera att posten överensstämmer med underlag av olika slag. Administrativa tjänster vid NRF köps in från VLL och innefattar bland annat avstämningar av balansposter. Avstämning av likvidkonto mot huvudbok, i syfte att kontrollera att likviden inte understiger 1 mkr, görs månatligen samt vid bokslut av ansvarig controller, i likhet med tidigare. Vid vår granskning har vi noterat att avstämningen inte dokumenteras. Detta är en brist och behöver åtgärdas.

Utbetalningar görs med utgångspunkt i lönelistor, vilka godkänns av förbundsdirektören, samt leverantörsfakturor, som attesteras enligt gällande attestreglemente. Underlag för förbundsdirektörens lön och kostnader signeras av styrelseordförande vid VLL.

Underlag till manuella utbetalningar upprättas, mottagningsattesteras och beslutsattesteras på förbundet. Underlaget skickas vidare till landstingets ekonomiavdelning, där tjänstemän kontrollerar mottagnings- och beslutsattest. Underlaget "verifikatstämplas" och registreras i Agresso. Därefter skrivs en utbetalningslista ut och sparas. Samtliga verifikat kontrolleras av en oberoende part på landstingets ekonomiavdelning. Efter dessa steg skickas fakturan iväg för utbetalning.

Utbetalningar hanteras på så sätt att en person registrerar underlaget för utbetalningar, varpå en annan person kontrollerar utbetalningslistan över registrerade verifikat, som tas ut ur systemet, innan utbetalning görs. Den som upprättar underlag för utbetalning är således inte involverad i avstämningen.

3.4.1. Bedömning

Regionförbundet har inte gjort några förändringar under 2017 gällande utbetalningsrutiner för likvida medel och lön. Däremot är avstämningen av likvidkontot bristfällig då avstämningen inte dokumenteras.

Vår slutsats är att utbetalningar under 2017 hanterats enligt tvåhandsprincipen, men att avstämningsrutinerna av likvidkontot brister och behöver åtgärdas.

3.5. Under 2012 fastställdes en dokumenthanteringsplan. Vilka uppdateringar har gjorts under 2017 och har några förändringar gjorts gällande hur den hanteras i praktiken?

Dokumenthanteringsplanen är senast fastställd och reviderad av förbundsdirektionen 2016-06-01, en revidering vilken enbart avsåg förändrade benämningar.

3.5.1. Bedömning

Regionförbundet har sedan 2012 en upprättad dokumenthanteringsplan. Under 2017 har revidering av gällande dokumenthanteringsplan inte bedömts vara nödvändig varpå 2016 års plan fortfarande används.

Vår bedömning är att dokumenthanteringsplanen bör fastställas årligen och vid detta tillfälle görs en bedömning om behov av revidering finns.

3.6. Har några förändringar i rutinen för diarieföring genomförts och är rutinen ändamålsenlig?

Rutinbeskrivningen gällande diarieföring är senast reviderad 2017-09-08. Förbundsdirektör och förbundssekreterare för en kontinuerlig dialog gällande behov av revidering av rutinbeskrivningen.

3.6.1. Bedömning

Några förändringar i rutinen för diarieföring har inte skett under 2017. Vår bedömning är att den rutin som tillämpas är ändamålsenlig.

3.7. Har förbundsdirektionen tillsett att det finns en utbetalningsrutin som säkerställer att NRFs medel inte utbetalas felaktigt?

Utbetalningar görs från underlag i form av lönelistor och leverantörsfakturor. Löneunderlagen godkänns av förbundsdirektören, respektive VLLs styrelseordförande för kostnader kopplat till förbundsdirektören. Leverantörsfakturor atteras enligt gällande attestinstruktion.

Syftet med attestregler är bland annat att bidra till en god intern kontroll, säkra en effektiv förvaltning samt att undgå allvarliga fel. Enligt NRFs dokumenterade rutin för fakturahantering är det VLLs regelverk för attester som gäller för NRF. Attestreglementet anger bland annat vem som betraktas som mottagningsattestant respektive beslutsattestant.

Rutinen fungerar så att fakturan scannas in och kommer till mottagningsattestanten via Agresso, där denne gör en övergripande kontroll av fakturan och godkänner den i systemet. Därefter sänds fakturan till beslutsattestanten, som godkänner att fakturan bokförs i NRFs räkenskaper samt betalas. Utbetalning görs av landstingets enhet i Skellefteå utifrån den så kallade tvåhandsprincipen. Detta innebär att åtminstone två personer krävs för att slutföra utbetalningen.

I Agresso är samtliga användare mottagningsattestanter, men beslut krävs för att utse någon till beslutsattestant. Mottagningsattestanten ansvarar för att relevanta underlag lämnas till beslutsattestanten. Kontroll av underlagen sker vid varje ärende av beslutsattestanten.

Under året har ingen förändring av rutinen för utbetalningar skett. Däremot har Sara Ekström ersatts av Mats Brännström i rollen som förbundsdirektör, varpå Mats Brännström sedan 2017-02-01 utgör förbundets enda ordinarie beslutsattestant.

Att alla övriga användare har rollen som mottagningsattestanter gör att det endast är rollen som beslutsattestant som ändras i systemet. Systemförvaltare hos VLL hanterar uppläggningar och ändringar avseende attestanter i Agresso.

Vid vår kontroll av beslutsattestanter för kostnadsställen inom NRF, framgår att förbundsdirektören har beslutsattest för alla kostnader utom sina egna. NRFs dokumenterade rutin för fakturahantering fastslår att fakturor innehållande utgifter för förbundsdirektören ska beslutsattesteras av VLLs styrelseordförande, undantaget de tillfällen då förbundsdirektören deltar i större grupper. Vid dessa tillfällen agerar förbundsdirektören beslutsattestant

för de kostnader som uppstår. Som ersättare för förbundsdirektören i rollen som beslutsattestant har förbundsekonomen utsetts.

För NRFs basenhet har förbundsdirektören attesträtt upp till 500 tkr. För vissa övriga kostnadsställen finns begränsningar som understiger detta belopp. Detta överensstämmer med NRFs delegationsordning. Förbundsdirektören har enligt beslut i förbundsdirektionen (2015-03-10) även befogenhet att godkänna fakturor upp till 10 mkr för RCC Norr samt Videobryggfunktion. Denna beloppsgräns gäller endast dessa två områden.

Vid vår granskning har vi genom tio stickprov, såväl för löner som andra kostnader, kontrollerat att utbetalningsrutinen följts med avseende på:

1. till vem utbetalning görs
2. om tillräckliga underlag finns med samt
3. om attest gjorts av behörig

Vid stickprovskontrollen har vi inte noterat några avvikelser från gällande regler, rutiner och riktlinjer.

3.7.1. Bedömning

Vår bedömning är att förbundets attest- och utbetalningsrutiner är uppdaterade och ändamålsenliga. Vår bedömning är att förbundsdirektionen tillsett att det finns en utbetalningsrutin som säkerställer att NRFs medel inte utbetalas felaktigt.

4. Årsredovisning och årsbokslut

I detta kapitel besvaras revisionsfrågorna om:

- Beslutad budget innehåller förbundets samtliga intäkter och kostnader, samt om beslutad budget motsvarar den budget som redovisas i förbundets årsredovisning,
- Årsredovisningen har upprättats i enlighet med lagens krav och anvisningar från normerande organ samt om god redovisningssed har tillämpats,
- Redovisade räkenskaper är rättvisande

Granskningen genomförs genom granskning av årsbokslut och årsredovisning.

4.1. Beskrivning av måluppfyllelse i årsredovisning

Förbundsdirektionen ska enligt Kommunallagen fastställa mål kopplade till god ekonomisk hushållning. NRF:s finansiella mål för god ekonomisk hushållning är beslutade av Förbundsdirektionen 2016-11-30 och består av nedanstående mål. I årsredovisningens förvaltningsberättelse görs en uppföljning av måluppfyllelse för dessa ekonomiska mål.

I årsredovisningen följs även de i budgeten fastställda riktlinjerna för FoUU-rådet (Visare Norr) upp. Denna uppföljning visar att målet har uppnåtts.

Finansiellt mål	Utfall helår	Vår kommentar
Intäkterna ska överstiga kostnaderna, om annat inte beslutats av förbundsdirektionen	Målet uppnås för helåret i det fall det tillförda egna kapitalet på 300 tkr inkluderas. Om de tillförda medlen inte inkluderas uppnås målet inte.	Intäkterna överstiger inte kostnaderna, men förbundsdirektionen har beslutat annat genom att anta en budget på -300 tkr. Av direktionens verksamhetsplan och budget framgår att "För tillfälliga kostnader kan ackumulerat eget kapital användas enligt särskilda beslut". Se även vår kommentar i bedömningsavsnittet.
För att ha möjlighet att hantera oförutsedda ekonomiska händelser ska det egna kapitalet ej understiga 1 000 tkr	Målet uppnås. Eget kapital i årsbokslutet uppgår till 2 363 tkr.	Vi gör ingen annan bedömning.
Investeringar ska finansieras utan extern upplåning	Inga investeringar planeras under året. Målet uppnås.	Vi gör ingen annan bedömning
För att upprätthålla en god likviditet ska saldot på bankkontot aldrig understiga 500 tkr. Det innebär att större in- och utbetalningar måste planeras och att större utbetalningar ej ska verkställas innan likviditeten är avstämd mot detta mål	Rutiner för fakturering av och från medlemmarna säkerställer att likviditetsproblem inte ska uppstå. Målet bedöms ha uppnåtts.	Vi gör ingen annan bedömning. I likhet med tidigare år vill vi understryka att det är av stor vikt att löpande under året följa och dokumentera likviditeten. Detta så att måluppfyllelsen för likviditetsmålet kan styrkas och följas upp såväl i delårsrapport som årsredovisning.

Finansiella riktlinjer för forskningsanslaget Visare Norr ställer kravet att det ska finnas en betalningsberedskap för ekonomiska avvikelser på 300 tkr. Om det balanserade beloppet är större kan FoUU-rådet besluta att betala ut beloppet som forskningsmedel nästa räkenskapsår.	Bedöms uppnås.	Vi gör ingen annan bedömning
--	----------------	------------------------------

4.2. Kommentarer till årets utfall

Regionförbundet redovisar i sin årsredovisning för 2017 en förlust på 33 tkr (f å förlust på 145 tkr). Således överstiger inte intäkterna kostnaderna, vilket är ett av förbundets finansiella mål för god ekonomisk hushållning. Trots detta anses målet vara uppfyllt, då direktionsen fattat beslut om budgeterat underskott på 300 tkr för 2017. Årsredovisningen pekar på att utfallet för 2017 visar på ett resultat som överstiger budget med 267 tkr.

Balanskravsresultatet för 2017 uppgår till -33 tkr. Reglerna i kommunallagen föreskriver att negativa balanskravsresultat ska återställas inom tre år. Fjölårets negativa balanskravsresultat har direktionsen beslutat att reglera mot eget kapital. Tidigare års balanskravsresultat att återställa är därmed 0 kr. Årets balanskravsresultat är negativt (-33 tkr) och ska återställas inom tre år.

4.3. Beslutad budget

Nedan redovisas hur de två budgetar för året som beslutats sett ut. Tabellen innehåller även en avstämning mot vad som redovisas i resultaträkningen vad gäller budget och utfall för 2017.

	Antagen budget 2016-11-30 (exkluderade stora delar av intäkter respektive kostnader)	Antagen budget 2017-05-24	Budget enligt årsredovisningens resultaträkning	Utfall 2017
Verksamhetens intäkter	2 410	24 768 ³	24 768	25 565
Personalkostnader	-4 150	-3 082		
Köpt verksamhet		-24 768		
Övriga kostnader	-3 278	-2 236		
Summa verksamhetens kostnader		-30 086	-30 086	-30 615
Bidrag från medlemmarna	5 018	5 018	5 018	5 018
Resultat	0	-300	-300	-33

³ Enligt uppgift utgör de största intäktsposterna för 2017 RCC statsbidrag (8 000 tkr), RCC finansiering medlemmar (13 286 tkr), Forskningsanslag Visare Norr och Folke Lithner (2 400 tkr).

Den "Verksamhetsplan för 2017-2019 med budgetramar för 2017" som fastställdes av direktionen 2016-11-30, innehöll inte alla intäkter och kostnader samt levde inte upp till kommunallagens krav på en budget som omfattar tre år. Mot bakgrund av detta har förbundsledningen fastställt en ny budget för 2017-2019 vid sitt möte 2017-05-24. Denna budget är fastställd så att den omfattar verksamhetens intäkter på en övergripande nivå. Någon ytterligare detaljering av vilka intäkter som budgeterats, görs inte i budgeten. Ur ett styrningsperspektiv är det lämpligt att budgeten läggs på en mer detaljerad nivå.

Beslutad budget per 2017-05-24 är uppställd på en totalnivå och inte ytterligare specificerad på intäktssidan. Enligt uppgift från förbundet innehåller den förbundets samtliga intäkter och kostnader. Denna budget överensstämmer på totalnivå den budget som redovisas i förbundets årsredovisning.

4.4. Kommentarer till balansräkningen

Tillgångssidan har totalt sett minskat med 682 tkr mot fjolåret. Fordringarna har minskat sedan ifjol (-13 587 tkr) och bankmedlen har ökat (12 521 tkr). Minskningen bland fordringar hänför sig främst till en minskning i kundfordringar (-13 242 tkr). Tillgångssidan består till största del av bankmedel (16 891 tkr) vilka har stämts av mot besked från bank.

Bland skulderna (15 053 tkr) återfinns främst interimsskulder (14 039 tkr) och leverantörsskulder (841 tkr). Förändringen på skuldsidan jämfört med föregående år (-649 tkr) hänför sig främst till att interimsskulderna har ökat samtidigt som leverantörsskulderna minskat (-7 359 tkr). Minskningen förklaras till stor del av en större faktura i fjolårets bokslut från Västerbottens läns landsting avseende driften för RCC enligt avtal. Ökningen motsvaras främst av interimsskulder hänförliga till RCC och RCPH⁴ i detta bokslut.

Leverantörsskulder har kontrollerats mot leverantörsreskontra utan noteringar. Övriga skulder har verifierats mot underlag och beräkningar.

Interimsskulderna består av:

	2017-12-31	(f å)
• Upplupna personalkostnader	228 tkr	(291 tkr)
• Upplupen revisionskostnad	335 tkr	(326 tkr)
• Visare Norr (inkl Folke Lithner)	376 tkr	(3 073 tkr)
• RCC	6 643 tkr	(0 tkr)
• Diabetesprojektet	311 tkr	(457 tkr)
• Förutbetalda intäkter förbundsverksamhet	0 tkr	(2 509 tkr)
• Tjänsteköp VLL	66 tkr	(424 tkr)
• RCPH	6 000 tkr	(0 tkr)
• Övriga upplupna kostnader	81 tkr	(366 tkr)

4.5. Övriga kommentarer kring årsredovisningen

Årsredovisningen innehåller förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning samt kassaflödesanalys och anses således upprättad i enlighet med gällande lagrum. Upplysningar om tillämpade redovisningsprinciper lämnas även.

Kassaflödesanalysen redovisar vad förändringen av likvida medel består av gällande händelser i resultat- och balansräkning. Vår slutsats efter genomförd granskning är att den uppfyller Rådet för kommunal redovisnings (RKR) rekommendation 16:2.

⁴ RCPH = Regionalt resurscentrum för psykisk hälsa

4.6. Bedömning

De intäkter och kostnader som redovisas i resultaträkningen existerar, vi bedömer dem som fullständiga och korrekt presenterade. Vår bedömning är att balansräkningen i allt väsentligt är korrekt, att redovisade poster i balansräkningen existerar, är fullständiga samt korrekt värderade och klassificerade.

Förbundets ursprungliga budget antogs i november 2016 och resultatet budgeterades till 0 kr. En ny finansiell budget beslutades vid direktionens majmöte, där budgeterade kostnader överstiger intäkterna för 2017 med 300 tkr. Lämnad prognos i delårsrapporten per 31 augusti 2017 visade på att förbundet i sista tertiet bedömdes ha högre kostnader än budgeterat och därmed prognostiseras ett resultat för helåret på -300 tkr.

Årets utfall för resultatet på helårsbasis, visar på ett utfall högre än budget (-33 tkr). Detta innebär att ett balanserat resultat inte kommer att nås och att direktionen åberopar att ta medel ur eget kapital för att täcka detta underskott.

Enligt den av förbundet beslutade budgeten för helåret 2017 överstiger kostnaderna intäkterna med 300 tkr, dvs. budgeterat resultat uppgår till minus 300 tkr. Kommunallagen anger att "budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna". Tanken med den regleringen är bl. a att kommuner och landsting inte ska förbruka medel som tidigare generationer byggt upp eller skjuta kostnader på framtida generationer. I ett kommunalförbund betalar medlemmarna normalt in medlemsavgifter som ska användas för att bedriva överenskommen verksamhet. Att använda sig av överskott från tidigare år i ett kommunalförbund kan därför skilja sig väsentligt åt jämfört med en kommun eller ett landsting. Särskilt gäller detta om förbundet av olika skäl inte kunnat bedriva en verksamhet i nivå med erhållna medlemsintäkter under ett specifikt kalenderår och istället genomför en verksamhet i utökad omfattning kommande år. Till skillnad från kommuner och landsting skulle kommunalförbund också kunna betala tillbaka överskott till medlemmarna och sedan få ökade tillfälliga medlemsintäkter att nyttja.

I förbundets budget för kommande tre år (2018-2020) budgeteras underskott.

Förbundsdirektionen har fastställt finansiella mål för god ekonomisk hushållning för NRF. Ett av målen utgörs av att förbundet ska redovisa ett resultat där intäkterna överstiger kostnader, om inte annat beslutats i förbundsdirektionen. Då direktionen beslutat om ett budgeterat underskott på 300 tkr och utfallet uppgår till ett underskott på -33 tkr, bedöms målet vara uppfyllt. Samtliga fyra mål bedöms enligt årsredovisningen vara uppfyllda.

Vår slutsats efter genomförd granskning är att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och att årsredovisningen för räkenskapsåret 2017 avseende Norrlandstingens regionförbund är upprättad i enlighet med Lag (1997:614) om kommunal redovisning, Kommunallagen (1991:900), rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning samt god redovisningssed.

Vår slutsats kring beslutad budget är att den omfattar förbundets intäkter och kostnader, som har varit kända vid budgeteringstillfället. Budgeten är fastställd så att den omfattar verksamhetens intäkter på en övergripande nivå. Någon ytterligare detaljering av vilka intäkter som budgeterats görs inte i budgeten. Ur ett styrningsperspektiv är det lämpligt att budgeten läggs på en mer detaljerad nivå. Beslutad budget överensstämmer på övergripande nivå med redovisad budget i årsredovisningen.

5. Bedömning och rekommendationer

5.1. Bedömning

Har regionförbundet en ändamålsenlig intern kontroll över administrativa åtaganden?

Vid vår granskning har vi noterat att avstämning av likvidkonto inte dokumenteras och signeras av ansvarig controller. Detta är en brist.

Efter genomförd granskning, gör vi bedömningen att den interna kontrollen är ändamålsenlig, förutom vad gäller avstämning av likvidkonto.

Har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagens krav och anvisningar från normerande organ och har god redovisningssed tillämpats? Är redovisade räkenskaper är rättvisande? Motsvarar beslutad budget den budget som redovisas i förbundets årsredovisning? Ingår förbundets samtliga intäkter och kostnader i denna?

Efter att ha granskat årsredovisningen är vår bedömning att årsredovisningen har upprättats i enlighet med lagens krav, anvisningar från normerande organ och att god redovisningssed har tillämpats. Vår granskning av årsboksut och räkenskaper visar inte på några noteringar om väsentliga fel, varför vår slutsats är att räkenskaperna är rättvisande.

Förbundsdirektionen har fastställt finansiella mål för god ekonomisk hushållning för NRF. I årsredovisningen beskrivs att samtliga fyra finansiella mål uppnås. Vid vår granskning har vi gjort samma bedömning.

Efter utförd granskning kan vi konstatera att förbundsdirektionens beslutade budget överensstämmer med upptagen budget i årsredovisningen på en övergripande nivå.

I förarbeten till kommunallagen (Prop. 1996/97:52) ges exempel på när synnerliga skäl kan åberopas för kommuner och landsting. Några specifika exempel lämnas inte för kommunalförbund. Kommunalförbund erhåller normalt medel från medlemmarna att användas i verksamheten. Vad vi kan se av årets och kommande två års budgetar läggs budgeten inte i balans (KL 8 Kap §4). Kommunallagen ställer krav på att budgeten ska läggas så att intäkterna överstiger kostnaderna, om inte synnerliga skäl finns.⁵

Under 2017 redovisas ett underskott på -33 tkr. Kommunallagen ställer krav på att ett underskott ska återställas inom en treårsperiod och att en åtgärdsplan ska antas, om synnerliga skäl inte åberopas. För NRF är det förbundsdirektionen som beslutar om synnerliga skäl.

---

⁵ Även möjligheten om avsättning till resultatutjämningsfond finns, men något sådant regelverk har inte fastställts för NRF. Regelverket är frivilligt och kan bara nyttjas i lågkonjunkturer.

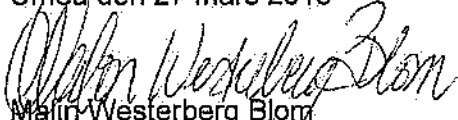

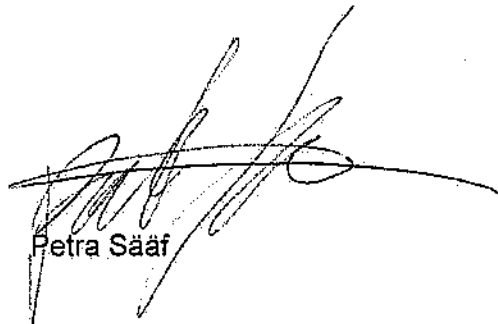
5.2. Rekommendationer

Våra rekommendationer till förbättringar efter genomförd granskning är följande:

- att direktionen tillser att avstämning av likvidkonto dokumenteras löpande och signeras av ansvarig controller
- att budgeten läggs på en mer detaljerad nivå, så att en mer detaljerad uppföljning mot utfall är möjlig.
- att direktionen tillser att budget och årets negativa balanskravsresultat hanteras inom kommunallagens regelverk

Umeå den 27 mars 2018

Malin Westerberg Blom
Certifierad kommunal revisor
Auktoriserad revisor

Petra Säaf